

Milí čtenáři,

to prostě takhle jdete krajem a najednou zjistíte, že váš pohled drhne. Šli jste nebo jeli tudy už mockrát a všechno kolem máte v bezděčné paměti; a teď cítíte, že něco je jinak. Notnou chvíli vám trvá, než objevíte, oč jde. Něco ubylo nebo přibylo. Aha, tady na sídlišti udělali nový chodník: lepší dlaždice – jistě už bez louží. Samozřejmě víc místa pro auta; jsou nějak blíže k domu, trávník sice zbyl, ale NĚCO je JINAK. Pás zeleně se o půl metru zúžil; není to mnoho, ale už je to jiné: namísto rozčuchaného křoví lavička, hned u čumáků zaparkovaných vozů. Kdybyste věděli dopředu, že během týdne se tohle místo nenávratně změní, třeba byste si tam oklikou zašli, jen tak se rozloučit; teď už to nestihnete. V Roudném nedávno strhli most z r. 1892 a začali tam stavět – hned vedle domů selského baroka – jiný, moderní. Média o tom informovala právě v den, kdy stavební práce již začaly: ano, šlo o rozšíření vozovky kvůli autům. Přes ten starý most jsem jel na kole mnohokrát a upřímně řečeno, pozornost jsem mu vždycky věnoval spíš jen malou. Ani s ním jsem se rozloučit už nestihl. Nezasloužil si namísto stržení rekonstrukci? Třeba jen proto, že k Roudnému patřil a prožil s ním všechno dobré i zlé, včetně série povodní v posledních letech? Prý pokrok nemůže ustupovat staromilství. Tabule před roudenským staveništem hlásá, že nový most se staví za přispění Evropského fondu pro regionální rozvoj a snaživý propagandista k tomu umístil slogan „Směr budoucnost – cíl prosperita“ (ach, bože, ještě nikdy nebyl cíl tak zúžen!). Přitom jen pár kilometrů odtud proti proudu Malše mají v Doudlebech podobný most z r. 1929: citlivě rekonstruovaný a obec se s ním jako s jedinečnou památkou chlubí i na svém webu (a to doudlebský most představuje pro obec jediné silniční spojení, zatímco do Roudného můžete přijet ze tří různých stran). Zdůvodnění rozdílu najdeme při pohledu do mapy: nový most v Roudném vzniká na směru k plánované dálnici, zatímco Doudleby zůstanou stranou a s tímhle si starost dělat nemusejí. Ne, v Roudném i leckde jinde není najednou všechno jinak: JINAK to bylo dosud, teď už to bude čím dál tím víc STEJNĚ.

Do zářijového Ďáblíka přináší pokračování miniseriálů Edvard Sequens (Omnibus: výzkum CVVM) a Jiří Řehounek (Biologická obnova pískoven). Pavla Matějková monitoruje kauzy probíhající (Černý pelikán) i vznikající (v Libníči) a informuje o novém návrhu Politiky územního rozvoje ČR. Referujeme také o aktuálním vývoji v problematice vyhledávání úložiště radioaktivních odpadů a nabízíme komentář k případu českých entomologů v Indii. A pokud si chcete v diáři některý den obzvlášť zeleně zatrhnout, doporučujeme čtvrtek 18. září: nejdříve si můžete na náměstí užít Evropský den bez aut a pak před 17. hodinou zamířit do Měsíce ve dne na Zelený čtvrtek o jídle zblízka. Ještě upozorňujeme na aktualizovaný rozvrh našeho poradenství a přejeme pěkné léto babí či indiánské (nehodící se škrtněte ☺).

Tomáš Malina

Hrách na zed' nezájmu politiků?

Závěrem únorového setkání v Lodhéřově byl přijat společný otevřený dopis k problematice vyhledávání hlubinného úložiště radioaktivních odpadů, podepsaný starosty ze 38 měst a obcí a představiteli 5 občanských sdružení ze všech šesti lokalit. Dopis dostal premiér vlády, ministři Říman a Bursík, byl odeslán na Ministerstvo pro místní rozvoj (v té době bez ministra), Poslanecké sněmovně a Senátu Parlamentu ČR a samozřejmě Správě úložišť radioaktivních odpadů. Jihočeští starostové a nevládní organizace navíc druhým dopisem upozornili na problematiku úložiště jihočeské lidry známých stran jdoucích do krajských voleb. Informovali jsme o tom v minulém čísle tohoto zpravodaje. A jakou vzbudila korespondence odezvu u adresátů?

Nečekaně slabou. Začneme v Jihočeském kraji, kde je velmi překvapivé, že nereagovala většina z oslovených politiků, kteří se ucházejí o místo hejtmana, konkrétně ČSSD, KDU-ČSL ani KSČM. Že by na věc neměli názor? Odepsali pouze dnešní hejtman a lídr ODS do říjnových voleb Jan Zahradník a lídr Strany

zelených Jiří Guth. Jan Zahradník slíbil: „V žádném případě nebudu iniciovat změnu usnesení číslo 15/2004/ZK v jeho části týkající se vybudování hlubinného úložiště radioaktivního odpadu na území Jihočeského kraje.“. Tedy usnesení krajského zastupitelstva, které úložiště v kraji odmítá. Dodejme, že toto stanovisko drží rada kraje i vůči vládnímu návrhu Politiky územního rozvoje. Jiří Guth zase připomněl jeden z hlavních programových cílů Strany zelených pro podzimní volby, kterým je „nesouhlas s kroky, které by vedly k budování dalších jaderných zařízení v kraji – hlubinných úložišť, nových reaktorů nebo těžby uranu“ a „respekt k většinovému názoru místních občanů“. Navíc zmínil i ochotu podílet se na zákonodárné iniciativě krajského zastupitelstva ke změně atomového zákona, aby obce i kraj mohly rozhodovat o umístění jaderných zařízení na svém území.

A co politici v Praze? Ze Sněmovny přišly nicneříkající odpovědi o předání dopisu Výboru pro životní prostředí hned dvě – ze sekretariátu předsedy Vlčka a od poslance Františka Dědiče. Senátor Ivo Bártek, předseda výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí dle svého dopisu informoval členy výboru, načež: „Všichni přítomní senátoři se shodli, že se jedná o velmi důležitou připomínku a případně ji využijí při dalších jednáních.“ Za ministerstvo pro místní rozvoj reagoval obšírnějším psaním jeho 1. náměstek Jiří Vačkář. V něm se snaží vysvětlit, že návrh na územní ochranu všech šesti lokalit v návrhu Politiky územního rozvoje vychází z Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem v ČR. Což je věcný nesmysl, podle koncepce mají být chráněny pouze dvě poslední lokality k roku 2015. Až další řádky osvětlují, že jde o požadavek Ministerstva průmyslu a obchodu chránit všechny vybrané lokality až do ukončení geologického průzkumu a definitivního rozhodnutí o výběru dvou lokalit. Ministr Říman na dopis neodpověděl.

Odpověděl ale premiér Mirek Topolánek. Zdůraznil, že za bezpečné uložení radioaktivních odpadů je zodpovědný stát a jako takový musí zajistit podmínky a legislativní kroky, které povedou k výstavbě úložiště do roku 2065. Dále citujeme: „Nemohu souhlasit s tvrzením, že vybrané lokality jsou hlubinným úložištěm ohroženy, neboť právě pečlivý výběr probíhající již od roku 1990 stanovil tyto lokality z geologického hlediska jako nejbezpečnější a nejvhodnější prostředí na celém území České republiky.“ Premiér odmítá vynětí ochrany lokality z Politiky územního rozvoje a domnívá se, že obce mají v dnešních zákonech dostatek pravomocí, aby úložiště odmítly. Exkurz do paragrafů uzavírá slovy: „Nelze ale připustit, aby nové úpravy současné legislativy zcela vyloučily možnost vybudovat úložiště radioaktivních odpadů na území České republiky.“

Nu a SÚRAO? To místo odpovědi začalo plánovat vytvoření sítě svých placených informátorů. V plánu činnosti a rozpočtu na další rok, které na podzim bude schvalovat vláda, se podle médií objevuje nápad na spolupráci s místními lidmi, kteří za několik tisíc měsíčně budou provádět informační osvětu a zároveň posílat zprávy ústředí SÚRAO o náladách v obci. Zda má jít o síť spolupracovníků tajných anebo veřejných zatím redakci není známo.

Ředitel SÚRAO Vítězslav Duda nemá strach ani z případného rozšíření jaderných zdrojů a následné nutnosti uložení více vyhořelého paliva: "Podle státní Správy úložišť radioaktivních odpadů, která má na starost vybudování podzemního skladu pro konečné uložení vyhořelého jaderného paliva z Temelína i Dukovan, s větším množstvím odpadu nebude žádný problém." S tím opravdu nemáme žádný problém," řekl Aktuálně.cz ředitel správy Vítězslav Duda. „Jestli to nakonec budou čtyři tisíce tun, nebo třeba šest tisíc, to už není velký rozdíl,“ poznamenal Duda. Dodal, že jaderný odpad může být v podzemním skladu uložen třeba ve dvou patrech. „Úložiště to každopádně zvládne,“ tvrdí Duda. Jestli to také zvládnou občané dotčených obcí, to už pana Duda nechává chladným...

Edvard Sequens

Omnibusem k názorům české veřejnosti II.

V minulém čísle jsme Vám představili první část výsledků omnibusového výzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění zaměřeného na problematiku životního prostředí z května 2008. Ukázali jsme, jaké problémy vnímá česká veřejnost jako nejzávažnější v globálním měřítku, jaká je spokojenost se stavem životního prostředí i jeho jednotlivými složkami v České republice i v místě bydliště dotazovaných. A také jsme se věnovali zájmu a dostupnosti relevantních informací o životním prostředí. Nyní se podíváme na zbývající výsledky, které CVVM publikovalo na svých internetových stránkách.

Na otázku, jak se stará Česká republika o životní prostředí, přišla vyrovnaná odpověď - 48 % Čechů se domnívá, že přiměřeně (častější názor z okruhu voličů ODS), 45 % naopak že nedostatečně. Pokud jde o konkrétní instituce, nejhůře dopadl Parlament a vláda - 61 % lidí hodnotí jejich činnost jako špatnou. U Ministerstva životního prostředí je podíl již o něco lepší – 48 % je hodnotí negativně, 39 % kladně. Činnost krajských úřadů v ekologické problematice stále ještě nedokáže zhodnotit rovná třetina odpovídajících, 35 % ji vnímá kladně a 32 % záporně. V případě obecních úřadů a ekologických organizací pak kladné hodnocení převažuje, přičemž méně kritiků mají ngo. Jistě Vás zajímá, jak zhodnocení činnosti ekologických sdružení dopadlo konkrétně – 6 % velmi špatně, 18 % spíše špatně, 43 % spíše dobře, 10 % velmi dobře, 23 % neví. Kritici naší práce převažují u mužů, dobře nás hodnotí více lidé s dobrou životní úrovní. Vida, podle mediálně hlasitých kritiků z různých úrovní státní správy i samosprávy bychom se měli za svou práci přinejmenším stydět, ale opak je pravdou.

Poslední otázky už mířily na dotazované respondenty. Pouze 36 % z nich (a jen 4 % je rozhodnuto) oproti 35 % by část svých příjmů dala na ochranu životního prostředí. Ve formě vyšších daní ve prospěch ekologie už je pro jen 29 %, proti 37 %. Drtivá 74% většina si myslí, že otázky životního prostředí musí řešit vláda bez dopadů na jejich peněženky. I přesto, že v této oblasti má vláda dle nich velmi nízký kredit. Nejvíce jsou finanční spoluúčasti nakloněni voliči Strany zelených (68 %), nejméně voliči ČSSD (29 %) a komunistů (27 %), což souvisí i se životní úrovní daných skupin.

82 % lidí (ale jen 18 % rozhodně) si sice myslí, že něco dělat pro životní prostředí je dobré, i když to stojí více peněz nebo bere čas, ale více než tři pětiny (62 %) těch samých respondentů vyjadřuje názor, že pro ně samotné je dost těžké dělat něco více a 44 % se kloní k alibismu, že ani nemá cenu, aby něco pro životní prostředí dělali, pokud to nebudou činit také ostatní lidé.

A jak to vypadá v praxi? Podle svých slov (které ovšem u těchto průzkumů bývají poněkud zkruslena snahou respondentů vypadat lépe) 81 % třídí odpad, 71 % třídí nebezpečný odpad, 48 % šetří energií a vodou, 29 % se při nákupu řídí ekologickými kritérii, ale jen 12 % z nich nakupuje biopotraviny a omezuje jízdy autem. 33 % naopak jízdy autem nikdy neomezuje, 25 % lidí se to pak netýká. Vývoj od roku 2002 ukazuje logický nárůst těch, co třídí odpad (z 56 %), ale již stagnaci u úsporného chování a co je ještě více zajímavé, pokles těch, co vybírají výrobky podle environmentálních kritérií z tehdejších 43 %. Ekologicky se obecně chovají lidé s vyšším vzděláním a vyšších příjmových skupin. Velký generační rozdíl je u šetření vodou a energií, mezi seniory nad 60 let věku se k úsporám hlásí 57 % dotazovaných, ale mezi mladými do 29 let jen 35 %.

Třetina tázaných se v posledních pěti letech zúčastnila aktivit na ochranu přírody. 15 % podepsalo petici, 13 % dalo peníze na podporu nějaké skupiny na ochranu životního prostředí, 10 % se snažilo ovlivnit rozhodování úřadů a 6 % se zúčastnilo demonstrace. K formě demonstrací tíhnou mladší lidé, s věkem jde spíše o petice či snahu ovlivnit jednání úřadů.

Edvard Sequens

Podrobnější informace, z nichž jsme čerpali, si stáhnete zde:

Hodnocení činnosti institucí - http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100803s_oe80619.pdf

Ochota podílet se na ochraně ŽP - http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100807s_oe80626.pdf

Vlastní konkrétní přístup k ochraně ŽP - http://www.cvvm.cas.cz/upl/zpravy/100805s_oe80625b.pdf

Velmi sporná Politika územního rozvoje

Dne 22. července se ve Velkém sále Městské knihovny v Praze konalo veřejné projednání návrhu Politiky územního rozvoje ČR 2008. Zástupci Ministerstva pro místní rozvoj zde seznámili veřejnost s obsahem Politiky včetně vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj, životní prostředí a Naturu 2000. Následovaly dotazy občanských sdružení, zástupců obcí a krajů ohledně záměrů v dokumentu konkretizovaných, například otázky úložišť radioaktivního odpadu, přehrad, suburbanizace, ale i obecné udržitelnosti politických cílů v dokumentu prosazovaných.

Nejsilnější odpor vůči Politice vznesli starostové obcí ohrožených stavební rezervou pro úložiště jaderného odpadu. Nevládní organizace vytýkají Politice také nedostatečnou úpravu třetího pilíře udržitelného rozvoje – životního prostředí, neboť dokument se soustředí především na rozvoj silniční dopravy, jadernou energetiku, ovšem aspekty environmentálního rozvoje téměř opomíjí. Úředníci reagovali na vznesené připomínky vesměs jako „pouzí vykonavatelé“ politické vůle vlády. Ministerstvo nepotvrdilo možnost dalšího veřejného projednání, ovšem přislíbilo možnost individuálních konzultací podaných připomínek zejména zástupcům krajů. Vypořádání připomínek hromadně podávaných bude Ministerstvo zvažovat možná prostřednictvím svých webových stránek. Připomínky lze podávat až do 25. září 2008 na adresu [hajlud\(zavinac\)mmr.cz](mailto:hajlud(zavinac)mmr.cz).

Pavla Matějková

Biologická obnova štěrkopískoven III

Když to nejde, tak to nejde

Od lidí, kteří jsou o problematice obnovy pískoven alespoň zběžně informováni, dostávám občas otázku: Proč se u nás ta biologická obnova nepoužívá víc, když je tak skvělá? Odpověď je bohužel o dost složitější, než by se mohlo zdát.

Jeden okruh problémů, s nimiž se při prosazování přírodě blízkých způsobů obnovy potýkáme, by se dal nazvat třeba legislativní. Lesní zákon např. určuje, že do dvou let po ukončení těžby je třeba území určené pro lesnickou rekultivaci zalesnit. Přírozená sukcese je bohužel o něco pomalejší, než vysazení borovic do pravidelných řad. Přitom nesplnění zmíněné podmínky by mimo jiné mohlo znamenat citelnou pokutu pro subjekt zodpovědný za rekultivaci. Velmi často se proto ještě holý písek převrství nějakým dovezeným materiálem bohatším na živiny, aby stromky lépe rostly, což také podpoří ruderální a invazní druhy rostlin.

Česká legislativa také počítá s tím, že po těžbě nerostných surovin bude na vytěžené ploše totéž, co tam bylo před těžbou. Výjimkou musí být samozřejmě těžba pod hladinu podzemní vody, protože z jezera už pole ani les prostě neuděláte. Přehlíží se však skutečnost, že pole vzniklé navezením ornice na dno pískovny zřejmě nebude tak úrodné, jako pole původní. Také „lesy“ vzniklé při lesnických rekultivacích pískoven často připomínají les jen přítomností stromů. Na řadě míst si můžete dokonce prohlédnout i borové monokultury, které nejsou vhodné snad ani pro těžbu dřeva. O dalších funkcích lesa ani nemluvě.

Lesnická nebo zemědělská rekultivace v řadě případů zničí populace chráněných a ohrožených druhů, které se mezitím v pískovnách stačily usadit. Pokud před stěnu, kde hnízdí břehule, rekultivátoři vysadí borovičky, můžeme se s břehulí kolonií rozloučit. Potíž je v tom, že před těžbou obvykle v oblasti žádné takové druhy neobjevíme, protože podmínky vhodné pro jejich život vytvoří právě ona těžba. Ochranou druhů, které se do pískovny teprve nastěhují, se prostě při povolování těžby a tvorbě rekultivačního plánu argumentuje dost těžko.

Hned na několika místech ČR se udály až absurdní situace, kdy rekultivační firma po několika letech od těžby nejprve zlikvidovala nově vznikající les, aby vzápětí na jeho místě vysázela něco podobného. Hlavně v pískovnách obklopených borovými lesy totiž nebývá zásadní rozdíl v druhovém složení nového lesa před a po rekultivaci. Ale jen v tom rekultivovaném jsou všechny borovice stejně staré a v pravidelných rozestupech. V jedné jihomoravské pískovně si zase zájemci mohou prohlédnout rekultivaci na porost stříbrných smrčků v metrovém sponu.

Hlavní příčina malého podílu biologické obnovy oproti technickým rekultivacím ale podle (nejen) mého názoru existuje v hlavách lidí. Řada těch, kteří se účastní plánování, povolování a realizace rekultivačních plánů, je zvyklá na určité postupy, které nehodlá měnit. Prostě „se to tak dělalo vždycky“. A česká legislativa sice přírodě blízké způsoby umožňuje, příliš je však nepodporuje. Dokud nezmění tyto zaběhnuté postupy úředníci a zaměstnanci rekultivačních firem, bude přírodě blízká obnova stále popelkou.

Jiří Řehounek

Bezúťešná borová monokultura u Bzence.

Takto začíná Cep na Třeboňsku.

Les neboli plantáž na dřevo Cep.

Obrana entomologů

Letošní okurková sezóna se v médiích neobešla bez dalšího příběhu Čechů plundrujících přírodní bohatství rozvojového světa. Tentokrát jsou v hlavních rolích entomologové Petr Švácha a Emil Kučera, kteří se provinili sběrem hmyzu v Indii. Pokud ale nedáte na povrchní zprávy v českých novinách a budete se tímto případem zabývat více do hloubky, možná zjistíte, že věc je složitější. Nedokážu bez znalosti věci posoudit, zda dotyční pánové porušili nějaký indický zákon, jsem si však téměř jistý, že přírodu nepoškodili. Na jejich obranu se postavili nejen vědci z České republiky, ale i řada kolegů ze zahraničí (včetně Indie).

Kdyby se indické úřady zachovaly rozumně, mohly si od obou uznávaných entomologů vyžádat třeba komentovaný seznam druhů, které při svých terénních výzkumech našli. Taková informace je pro skutečnou ochranu přírody neocenitelná. Jedině pokud víme, které druhy na nějakém území žijí, jak a čím jsou ohroženy a jaké mají nároky na prostředí, můžeme je účinně chránit.

V posledních letech se bohužel v řadě států světa vytvořila doslova propast mezi ochránci přírody a entomology (v jiných biologických oborech to tak patrně není). Ochránci přírody mívají často pocit, že entomologové nerespektují žádná omezení a drancují cenné přírodní lokality. Obviňují je, že ve svém oboru často připomínají filatelisty, kteří jsou schopni pro chybějící známku (= prázdné místo ve sbírkové krabici) udělat cokoli. Z druhé strany barikády znějí slova o zbytečné buzeraci ochránců a honu na entomology. Ochránci přírody si prý raději došlápou na sběratele brouků, než na stavitele dálnic přes chráněná území. I když riskuji, že si zneprátním obě skupiny, musím napsat, že na všech výše uvedených tvrzeních by pozorné oko alespoň zrnko pravdy našlo.

Jsem však hluboce přesvědčen, že vzájemné napadání a obviňování nikam nevede. Entomologové a ochránci přírody se totiž navzájem potřebují. Jak už jsem napsal výše, pro účinnou ochranu nějaké lokality potřebujeme vědět, co na ní roste a žije. Vzhledem k tomu, že hmyz tvoří většinu známých druhů živočichů, je nutnost spolupráce zcela jasná. Přitom pro seriózní zhodnocení fauny nějakého území je bohužel nezbytně nutné alespoň část nalezených exemplářů hmyzu usmrtit a určovat v laboratoři nebo doma. Státy, které zvolí proti entomologům postup bezhlavé restriktice, riskují ztrátu znalostí o stavu své přírody.

Protože se už řadu let pohybuji v prostředí ochrany přírody i entomologie, vím, že řešení vzniklé situace vůbec nebude jednoduché. Alespoň v České republice však v poslední době cítím jistou šanci na zlepšení vztahů. I proto, že obě skupiny se začínají stále více prolínat. Ani jedna z nich totiž nemá zájem přírodu ničit.

Jiří Řehounek

Poznámka: Autor přiznává podjatost při psaní tohoto článku, neboť se cítí být příslušníkem obou znesvářených/spolupracujících skupin.

Projekt „Aktivně pro jihočeské přírodní zdroje“ odstartoval

Calla začala připravovat první aktivity projektu nazvaného „Aktivně pro jihočeské přírodní zdroje“, se kterým obstála ve velké konkurenci ve 2. výzvě Blokovaného grantu pro nevládní neziskové organizace. Ten je financován z Finančních mechanismů EHP/Norska, který administruje Nadace rozvoje občanské společnosti. Na realizaci projektu, který bude trvat do konce června 2009, sdružení získalo nadační podporu ve výši 49.850 € z celkových nákladů 55.426 €.

Cílem projektu, který je zaměřen na jihočeský region, je podpora veřejnosti při ochraně životního prostředí, environmentální osvěta a prosazování změn dosavadních většinových přístupů především v oblasti ochrany přírody, energetiky a těžby surovin. Mezi prvními akcemi na přelomu léta a podzimu bude seminář „Účast veřejnosti ve správních řízeních“, exkurze „Energie z pole“ zaměřená na pěstování a využití energetických plodin a rychle rostoucích dřevin v praxi či workshop zaměřený na problematiku bioplynových stanic a vlivů na životní prostředí. Od září také opětovně začneme naplno poskytovat ekologické poradenství, kde rozšiřujeme nabídku o tzv. procesně-právní poradenství. Odborné poradenství poskytujeme i v rámci Jihočeské krajské sítě environmentálních center KRASEC.

I v dalších chystaných projektových aktivitách se budeme věnovat šíření informací formou seminářů, přednášek, exkurzí a dalších aktivit zaměřených na větší využití obnovitelných zdrojů energie pro ochranu klimatu, na přírodní hodnoty území vojenského prostoru Boletice či na přirozenou obnovu území narušených v Jihočeském kraji těžbou šterkopísku. Aktivně se též budeme podílet na ochraně životního prostředí účastí ve správních řízeních, při kterých může být ohroženo.

Edvard Sequens

Evropský den bez aut

Akci pořádá: Centrum ekologické a globální výchovy Cassiopeia

Datum: 18. 9. 2008 8:00 - 16:00

Kde: České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II.

PROGRAM:

- + **Hry a soutěže pro děti z MŠ, 1. stupně ZŠ, školní družiny, zájmových kroužků a oddílů.** Stanoviště s výtvarnými, sportovními a vědomostními aktivitami připravují CEGV Cassiopeia, DDM, Střední zdravotnická škola, FI Konsult s.r.o. a další. Každá příchozí třída nebo skupina má možnost prezentovat se na pódiu nějakou písničkou nebo básničkou. Pro děti budou připraveny odměny.

- + Během akce bude na náměstí k vidění **výstava výtvarné soutěže pro děti „Čistý vzduch všem“** a bude vylosován její vítěz. Vítězná třída získá vstupenky do Jihočeského divadla. Výtvarnou soutěž vyhláší CEGV Cassiopeia.
- + **Demonstrativní cyklojízdu** se kolem poledne do akce zapojí studenti Biskupského gymnázia.
- + Žákům 2. stupně ZŠ a studentům SŠ nabízíme **promítání filmů s tematikou čistého ovzduší, dopravy, ochrany přírody, cykloturistiky**, atd.
- + Během akce dojde k **vyhodnocení kampaně „Na kolo s přilbou“**. K jízdě na kole s přilbou vyzývá děti Magistrát města ČB již 4. rokem. Letos bude rozdáno 21 jízdních kol jako podpora a poděkování těm dětem, které přilbu používají a jdou ostatním příkladem.
- + Pro starší žáky a studenty, oddíly, kroužky a veřejnost vyhláší CEGV Cassiopeia **„Závod netradičních vozidel“**. Rychlostního závodu, spanilé jízdy a zátěžové zkoušky se může účastnit každý, kdo si přiveze originální vozidlo poháněné vlastní silou. Vítězný tým získává dort.
- + Na náměstí se bude Dopravní podnik města České Budějovice a.s. prezentovat přistavěným ekologickým nízkopodlažním autobusem. Tento budou moci návštěvníci prohlédnout. Chystá se také obrazová výstava „Z historie MHD v Českých Budějovicích“
- + Pro nejmenší bude připraven **dětský koutek** plný hraček, skládanek a jiných atrakcí.
- + O kulturní program se svým koncertem postarají **skupiny Epy de Mye a další**.
- + Státním zdravotním ústav, Odborná skupina pro podporu zdraví v regionech, zveřejní na akci EDBA výsledky průzkumu znečištění vzduchu v různých lokalitách Českých Budějovic. Zájemci mohou nejprve typovat na mapě města a potom se o svých domněnkách přesvědčit.
- + V rámci akce bude FI Konsult s.r.o. na náměstí pořádát „Odpadovou olympiádu“, do které se mohou zapojit družstva z českobudějovických škol. Družstva budou měřit své síly v sešlapávání PET lahví, třídění odpadů na čas nebo vědomostním kvízu. Současně mezi školami proběhne "sochařské" klání při stavbě "plastožroutů" - několikametrových oblud z PET lahví.
- + Výstava „Plastožroutů“, několikametrových oblud z PET lahví vyrobených dětmi s budějovických škol.

Libničtí mají strach o dubovou alej

Na Callu se obrátili občané Libniče s prosbou o pomoc se záchranou dubové aleje v jejich obci. Hrozí totiž, že stromy budou překážet při výstavbě. Alej lícuje s územím, které bylo územním plánem schváleno pro zastavění rodinnými domy a dá se předpokládat, že potenciální stavebníci budou usilovat o jejich pokácení. Územní řízení již probíhá, ovšem pokud jde o vlastní kácení, řízení o povolení je čistě v pravomoci obce. Tam však bývá často kámen úrazu. Obce totiž většinou nemají odborníky, kteří by zohlednili stav a nutnost kácení dřevin, jak vyžaduje zákon o ochraně přírody a krajiny. Často pak padají stromy bezdůvodně.

Na řadu přichází ČIŽP, ovšem i když je uložena pokuta nebo jiné opatření k náhradě, ekologická hodnota stromů je vniveč. Je proto velmi potěšující skutečností, že obyvatelé některých obcí projevují snahu o záchranu stromů včas, že ještě tak docela nevymizela sounáležitost lidí s místem, kde žijí, že existují tací, kteří usilují o zachování přírodních a estetických hodnot území. Calla podala obecnímu úřadu v Libniči žádost o informování o započatých řízeních ve věci výjimečných kácení v obci, který žádost obratem akceptoval. Věříme proto, že snad spolupráce při ochraně stromů bude úspěšná.

Pavla Matějková

Proběhlo veřejné projednání k posudku OC Černý Pelikán

Dne 28. 7. 2008 proběhlo v budově Úřadu Jihočeského kraje navzdory horkému počasí veřejností široce navštívené projednání posudku k obchodně společenskému centru Černý Pelikán. Zástupci občanského sdružení Vídeňská čtvrt' vznesli argumenty oponentních studií, další obyvatelé „jen“ svůj nesouhlas s umístěním této stavby v dané lokalitě, připomínkována byla i udržitelnost umístění tohoto a mnohých podobných center. Jak už to však v procesu EIA bývá, limity hluku, emise a zdravotních rizik se v průběhu procesu posuzování neukázaly výrazně negativními, na což poukazovali při projednání zpracovatelé posudku za hlasitého nesouhlasu publika.

Mnohé vznesené námitky pak byly zpracovatelem odmítnuty s odkazem až na nadcházející územní a stavební řízení. Calla namítala ve svém vyjádření především absenci studie denního osvětlení. Tento požadavek byl nakonec do stanoviska zahrnut s tím, že studie bude povinně zpracována v další fázi správního řízení.

Pavla Matějková

Odváží se politici na besedu?

Chcete slyšet, co budoucí krajští politici udělají s plány na vybudování hlubinného úložiště radioaktivních odpadů na jihu Čech? Jakou budoucnost chystají Národnímu parku Šumava a Boleticím? Nebo zda je pro ně důležitá ekovýchova? Potom přijďte na debatu k problematice ochrany životního prostředí v Jihočeském kraji pod názvem „POZNEJ SVÉHO POLITIKA!“ Tu na **úterý 23. září od 17,00 hodin** připravily jihočeské ekologické organizace Calla, Hnutí DUHA, Jihočeské matky, KRASEC a Občanská iniciativa pro ochranu životního prostředí. Koná se v zasedací místnosti zastupitelstva na **Magistrátu v Českých Budějovicích** (vchod č. 3 z Náměstí Př. Otakara II, 2. patro). Kromě výše zmíněných témat budete moci klást sami otázky zástupcům pozvaných politických stran: ČSSD, KDU-ČSL, KSČM, ODS, SNK-ED a SZ (pokud snad nevíte, co znamenají použité zkratky, přijďte o to spíše).

Edvard Sequens

Seminář k účasti veřejnosti

Zveme Vás na seminář „Účast veřejnosti ve správních řízeních“, který pořádáme ve spolupráci s Ekologickým právním servisem. Půldenní seminář pro občany a občanská sdružení by měl zodpovědět otázky možností a problémů efektivní účasti veřejnosti ve správních řízeních zejména podle stavebního zákona, zákona o ochraně přírody a krajiny a zákonů souvisejících. Seminář se uskuteční **29. září od 9 do 13 hodin na Přírodovědecké fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích** Na Zlaté stoce 1, České Budějovice (katedra botaniky - "vila").

Máte-li zájem přihlašte se prosím **nejpozději do 22. 9. 2008** emailem, faxem nebo poštou na adresu: CALLA, P.O.BOX 223, 370 04 České Budějovice, tel/fax: 387 311 381, email: pavla.matejkova@calla.cz.

Seminář je podpořen Ministerstvem životního prostředí a grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

Pavla Matějková

Fotosoutěž o lesích

Hnutí DUHA pořádá fotografickou soutěž "Lesy nelesy", kde můžete přihlašovat své fotografie do následujících soutěžních kategorií:

1. Krásy lesa: pro ty, kdož se nechají inspirovat proměnami lesa ve čtyřech ročních obdobích.

2. Poškození lesa vlivem lidské činnosti: dokumentace holosečí, těžké mechanizace při práci, eroze lesní půdy apod.

3. Živly v lese: působení či následky přírodních živlů v našich lesích - kůrovce, vichřic, vody apod.

Zaregistrovat se můžete na <http://www.hnutiduha.cz/lesy/?fotosoutez>.

Na této adrese rovněž naleznete informace o pravidlech, cenách (Váchalova Šumava, knihy Martina Milforta) porotě apod.. Těšíme se na Vaše příspěvky!

Hlasujte pro květinu

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR Vás zve, abyste se zúčastnili volby národní ohrožené květiny na stránkách

http://www.plantaeuropa.org/pe-raising_awareness-wuc-what-is-CRepublic.htm

Jedná o celoevropskou akci, jejíž hlavním cílem je přivést pozornost vlád, výkonných orgánů, veřejnosti a médií a k ochraně planých rostlin.

Podrobnější informace na <http://www.botany.cz/cs/volba-ohrozene-rostliny>

OHLASY - - - - OHLASY - - - - OHLASY - - - - OHLASY - - - - OHLASY - - - - OHLASY - - - -

Kdo komu ukousne ruku?

V srpnovém radničním zpravodaji jsem si se zájmem přečetl článek „Podej jim prst...“, pod kterým byl podepsán pan Pavel Franc, člen českobudějovické komise pro životní prostředí. V kostce šlo o to, že osvětlené úřady postavily pro cyklisty vynikající cyklostezky, zlovolní cyklisté však jezdí, kudy se jim zamane a porušují dopravní předpisy. Na křižovatce u výstaviště před nimi dokonce musejí uskakovat chodci. Pan Franc navrhuje nasadit městskou policii na chytání cyklistů na přechodech.

Ano. Cyklisté jsou kořenem všeho zla. Navrhují cyklostezky bombardovat kazetovými bombami. Krásné nové cyklostezky nebudou poškozeny, zatímco cyklisté, pokud zrovna nejezdí po chodnících, budou vyhubeni. Alespoň na oněch stezkách neošoupou asfalt.

A teď vážně. Kdybych v Budějovicích nebydlel a každý den po nich nenajezdil pár kilometrů na kole, možná bych článek i uvěřil. Ale pokud se nám předkládá jako nejlepší trasa z Máje do centra po stezce kolem Kauflandu nebo po lávce ze sídliště Vltava na Plzeňskou ulici, nemůže se nikdo divit, že cyklisté jezdí kolem výstaviště. A kdo někdy zkusil jet na kole po Husově třídě, potvrdí, že to je o život. Neexistence cyklostezky v této exponované trase, stejně jako zákaz vjezdu cyklistů na chodníky na Dlouhém mostě je do nebe volající ostuda.

Omlouvám se všem budějovickým čtenářům – cyklistům, že jenom opakuji staré známé skutečnosti, nepřináším nová fakta ani nevysvětluji podrobnosti. Ale nějak mi přišlo, že by článek pana France neměl zůstat bez odezvy.

Jiří Řehounek

VYŠLO

Poříd'te si Atomový stát!

Chtělo by se říci, stačí vhodně volit do Parlamentu a máte ho tu. Ale řeč je nyní o stejnojmenné knížce od Roberta Jungka, kterou představujeme níže, takže spíše zvolte jednu z možností, jak si ji v Calle objednat. Za cenu 50,- Kč. No nekupte to... Při zaslání poštou Vám k ceně přičteme poštovné a balné 20,- Kč.

"V okamžiku, kdy technický pokrok umožnil využívat jaderné štěpení, byl učiněn skok do zcela nových rozměrů násilí...", tak začíná kniha Atomový stát, kterou rakouský autor napsal ve strachu z hrozící ztráty svobody a lidskosti. Hlavním tématem

je deformace člověka omezováním jeho osobní svobody represemi a strachem, které jsou vyvolané jak "mírovým", tak i vojenským atomovým průmyslem.

Robert Jungk je v češtině známý nejvíce asi knihou „Jasnější než tisíc sluncí“. Atomový stát o 202 stranách už v roce 2004 vydaly Děti Země a stále je aktuální. Předmluvu k němu napsal Dalibor Stráský, přímluvu Ivan Dejmal a zámluvu Mirek Patrik.

Edvard Sequens

Pozvánky na akce

Pozvánka na URANIUM ACTION DAY do Podještědí

Dne 20. září se od 10 hod uskuteční veřejné shromáždění u příležitosti "Mezinárodního dne proti uranu" v obci Kotel u Osečné, začátek akce v 10 hodin. Již počtvrté se pod rozložitou tisíciletou lípou sjedou odpůrci těžby uranu v Podještědí, aby znovu deklarovali své zásadní "NE" zničení krajiny Karoliny Světlé. Znovu zazní heslo "VODA NAD URAN", zásoby pitné vody jsou cennější než zisky těžařů.

Za účasti mezinárodních odborníků na těžbu uranu a za přítomnosti významných hostů z celé České republiky se dozvíte nové informace o vývoji kolem těžby uranu a uvidíte divadelní představení. Po skončení shromáždění pod lípou pokračuje celé setkání a diskuse v Janově Dole v holandském CAMPU 2000.

Akci pořádá občanské sdružení Naše Podještědí ve spolupráci se sdružením Calla a Stranou zelených Janův Důl za podpory Nadace Partnerství.

Plakát najdete na <http://calla.cz/images/energetika/uran/UDAY.jpg>

Více informací o mezinárodní akci Uranium action day najdete na: <http://uranium-action-day.info/>

Exkurze pro zemědělce o Energie z pole

Calla zve na dvoudenní exkurzi "Energie z pole" na téma pěstování energetických plodin a využití biomasy, která se uskuteční 25.-26. září 2008.

Exkurze provede účastníky po plochách energetických plodin, seznámí s pěstitelskou agrotechnikou a ukáže i možnosti využití biomasy v zemědělských podnicích ve vztahu k posílení energetické soběstačnosti venkova; je určena zemědělcům, pracovníkům státní správy, agroporadcům a odborné veřejnosti.

Bližší informace v pozvánce na:

http://www.calla.cz/index.php?path=energetika/ostatni&php=exkurze_pole.php

Podrobnosti sdělí Hana Gabrielová na tel.: 777 027 012 a e-mailu: [hana.gabrielova\(zavinac\)calla.cz](mailto:hana.gabrielova(zavinac)calla.cz)

Zelený čtvrtek:

Jídlo zblízka?

**s Hanou Janáčkovou Kojanovou
z obecně prospěšné společnosti Rosa**

O jídle a potravinách, možnostech zásobování se z místní produkce, o biopotravinách, slow food a fast food, na co si při nákupu dávat pozor, jak se bránit a kde nakupovat, proč se rozmýšlet při nabídce „velmi levných potravin“ a naopak proč si dobře rozmyslet zakoupení některých drahých potravinových doplňků.

Čtvrtek 18. září 2008 od 17 hod v galerii Měsíc ve dne, Nová ul.3, České Budějovice.

Vstupné dobrovolné.

Více informací:

Rosa – společnost pro ekologické informace a aktivity, Senovážné nám. 9,
České Budějovice, tel.: 387 432 030, rosa@rosacb.cz, <http://www.rosacb.cz>
Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 387 310 166, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Akce je podpořena z prostředků Magistrátu města České Budějovice.

Příště: Stále ohrožené Boletice, 16. 10. 2008 v 18:00 (!!!) hod.

Evropský den bez aut - čtvrtek 18. září 2008: o akci informujeme v článku výše.

Záříjové výstavy v Blatském muzeu v Soběslavi:

MOŘE A ŽIVOT: V pěti sálech Smrčkova domu v Soběslavi nainstalovaná expozice o živé přírodě moří a oceánů. 300 exponátů mořských živočichů, 170 fotografií, 100 ilustrací, 60 map a schémat. Uvidíte velekraba japonského, narvalí zub, čelisti vorvaně a žraloků nebo velrybí obratle a mnoho dalších exponátů.

NOVÝ ZÉLAND – POSLEDNÍ RÁJ: Výstava 250 fotografií Jany Vaňkové a Tomáše Urbana z jejich devítiměsíčního pobytu na Novém Zélandu. Národní parky, hory, sopky, pláže, rostliny a živočichové Severního i Jižního ostrova. Najdete ji v soběslavském Rožmberském domě.

A. Z. HNÍZDO (1906 – 1973) a jeho přírodovědné sbírky: Výstava o životě a díle významného regionálního přírodovědce Antonína Zbyška Hnízda se koná v Blatském muzeu ve Veselí nad Lužnicí. K vidění bude i část jeho bohaté sbírky přírodnin.

SVĚT V TRÁVĚ: Fotografická výstava v Blatském muzeu ve Veselí nad Lužnicí představuje tvorbu tábořského fotografa Petra Touska. Hmyz a pavoukovci zblízka.

Všechny expozice mají otevřeno denně kromě pondělí 8:00 – 12:00 a 12:30 – 16:00.

26. – 28. září se koná

Setkání venkovské idyly na statku rodiny Pokorných u Třisova poblíž hradu Dívčí kámen.

Adresa: Rodina Pokorných, Třisov 20, 382 03 Křemže.

Další ročník mezinárodního filmového festivalu o životním prostředí, přírodním a kulturním dědictví **EKOFILM 2008** se uskuteční v Českých Budějovicích a Českém Krumlově ve dnech 6.-12.10. Vše o EKOFILMu zde: <http://ekofilm2008.ekofilm.eu/>

Ekologická poradna sdružení Calla – poradenství pro Vás

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Procesně-právní poradenství - metodická i právní pomoc občanům, obcím a občanským aktivitám při rozhodování o stavbách a činnostech ovlivňujících životní prostředí, zapojování veřejnosti do procesů posuzování vlivů staveb na životní prostředí, využívání zákonů o poskytování informací, zakládání občanských sdružení, organizování občanských aktivit, zprostředkování posudků. *Za tuto oblast poradny odpovídá Pavla Matějková, dosažitelná na telefonu 387 311 381, e-mail: pavla.matejkova@calla.cz.*

Ochrana přírody a krajiny - odborná pomoc v oblasti biologie a ochrany přírody, chráněná území a péče o ně, územní a druhová ochrana přírody (se zaměřením na entomologii a botaniku), ekopedagogické využití chráněných území. *Za tuto oblast poradenství je zodpovědný Jiří Řehounek, volejte ho na telefon 387 311 381 nebo pište na e-mail: rehounekj@seznam.cz.*

Obnova těžbou narušených území - přirozená obnova těžbou narušených území (především ve šterkopískovnách), poradenství při tvorbě rekultivačních plánů využívajících přirozenou obnovu, využití těžbou narušených území v druhové ochraně a ekologické výchově a ekologie obnovy (restoration ecology). *V této oblasti Vám poradí Jiří Řehounek, kterého najdete na telefonu: 387 311 381, ale spíše na e-mailu: rehounekj@seznam.cz.*

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Právní a všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoce radioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné energetice. *Pro odpovědi z oblasti energetiky se obraťte na Edvarda Sequense na telefon: 387 310 166, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.*

Alternativy pro zemědělství - informace o pěstování technických plodin v zemědělství a jejich dalším využití. Konzultace pro zemědělské podniky v oblasti energetické soběstačnosti: pěstování energetické biomasy, využití biopaliv. Archiv videí, fotografií, publikací a informačních materiálů o pěstování, zpracování a využití konopí setého. *Poradnu v oblasti zemědělství u nás vede Hana Gabrielová, kterou kontaktujte pomocí telefonu: 387 310 166 nebo e-mailu: hana.gabrielova@calla.cz.*

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice:

Pondělí - 10 až 13 hodin (především energetika)

Středa - 13 až 15 hodin (především procesně-právní poradenství)

15 až 17 hodin (především alternativy pro zemědělství)

Čtvrtek - 14 až 17 hodin (především ochrana přírody a krajiny a ekologická obnova po těžbě surovin)

Osobní návštěva mimo poradenské hodiny je možná po předchozí domluvě. Využijte poradenství pomocí e-mailu: poradna@calla.cz. Písemné spojení: Calla, P.O. BOX 223, 370 04 České Budějovice.

Zpravodaj Ďáblík vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: P. O. BOX 223 370 04 České Budějovice

Telefon a fax: 387 310 166

E-mail: calla@calla.cz

Naše konto: 3202800 – 544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Sídlo: Fráni Šrámka 35, České Budějovice

Telefon: 387 311 381

Internet: <http://www.calla.cz/>

Starší čísla občasníku Ďáblík najdete na stránkách sdružení Calla.

Uzávěrka dalšího čísla je 30. září 2008.

» Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. «

» Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz «

Vydávání zpravodaje Ďáblík je podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

